

בבית המשפט העליון

בש"א 7955/19

לפני: כבוד השופט ד' מינץ

המערערים: 1. נהאד חמדאן וגאדה
2. נורדנט בע"מ

נגד

המשיב: פקיד שומה פתח תקוה - רשות המיסים

ערעור על החלטת הרשמת ש' עבדיאן בבש"א 308/19 מיום
11.11.2019

בשם המערערים: עו"ד תמיר סולומון

פסק-דין

לפני ערעור על החלטת הרשמת ש' עבדיאן בבש"א 308/19 מיום 11.11.2019, במסגרתה נדחתה בקשת המערערים להארכת מועד להגשת ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (השופט ש' בורנשטיין) בע"מ 41865-01-15, ע"מ 23197-03-16 וע"מ 41882-01-15 מיום 29.7.2018.

הרקע לערעור

1. המערערים הגישו שלושה ערעורים לבית המשפט המחוזי בעניין שומות מס אותן קבע המשיב בעניינם. מערער 1 ועורך הדין שייצג אותו עד לאותו שלב (עו"ד איברהים זבידאת) לא הגיעו לדיון הוכחות שנקבע ליום 4.12.2017, אלא עורך דין אחר שהמערערים טוענים שלא ידעו על צירופו ולא ייפו את כוחו לייצגם (עו"ד יגאל מדר). מכל מקום, בהתאם להצעת בית המשפט ובהסכמת הצדדים, נקבע באותו דיון כי יוגשו סיכומים מטעמם מבלי שיתקיים הליך הוכחות. לאחר שהוגשו הסיכומים מטעם הצדדים, תוך ויתור המערערים על הגשת סיכומי תשובה לסיכומי המשיב, בפסק דינו מיום 29.7.2018 דחה בית המשפט המחוזי את הערעורים. במסגרת פסק הדין צוין כי

המערערים לא ניהלו הליך הוכחות, לרבות שמיעת עדים והבאת ראיות, חרף העובדה כי ניתנה להם מלוא ההזדמנות לעשות כן. כן נקבע כי לא היה בטיעוניהם בסיכומיהם כדי להרים את נטל השכנוע המוטל עליהם בהליכים אלו.

2. ביום 2.10.2019 הגישו המערערים לבית המשפט המחוזי בקשה לביטול פסק הדין. נטען כי נפלו כשלים חמורים בייצוגם, בין היתר בכך שבאי-כוחם לא עדכנו את מערער 1 בדבר זימונו לדיונים בבית המשפט, ויש לבטל את פסק הדין בשל כך שניתן במעמד צד אחד. בהחלטתו מיום 25.11.2018 דחה בית המשפט את הבקשה, תוך קביעה כי אין המדובר בפסק דין שניתן במעמד צד אחד לאור העובדה שהמערערים היו מיוצגים לאורך כל ההליך והוגשו על ידם סיכומים בכתב. ביום 2.1.2019 נדחתה בקשת רשות ערעור שהוגשה לבית משפט זה על ההחלטה האמורה (רע"א 8731/18, השופט נ' סולברג). נקבע כי המקרה אינו בא בגדר המקרים המצדיקים ביטול פסק דין, שכן אין המדובר בהחלטה שהתקבלה במעמד צד אחד או שניתנה באין כתבי טענות של אחד הצדדים.

3. ביום 13.1.2019 הוגשה לבית משפט זה בקשה להארכת מועד להגשת ערעור על פסק הדין. נטען שוב כי נפלו כשלים חמורים בייצוגם וכי אלו הובילו לתוצאה שבפסק הדין. לשיטת המערערים, כשלים אלו מהווים "טעם מיוחד" אשר מצדיק מתן הארכה להגשת ערעור. כמו כן, סיכויי הערעור טובים ובכוונתם להעלות טענות באשר לתחשיבי פקידי המס שיוכיחו כי השומות שנקבעו בעניינם אינן נכונות. המשיב התנגד לקבלת הבקשה.

4. הבקשה להארכת מועד נדחתה על ידי הרשמת ביום 11.11.2019. נקבע כי לא קיים "טעם מיוחד" המצדיק את הארכת המועד להגשת הערעור. הטעות שנפלה בבחירת ההליך על ידי המערערים (בקשה לביטול פסק דין ולא הגשת ערעור) אינה מהווה "טעם מיוחד" אשר מצדיק את האיחור המשמעותי – כחודשיים וחצי – בהגשת הערעור (גם בהתחשב בפגרות בתי המשפט). כך גם הכשלים הנטענים בייצוגם של המערערים אינם מהווים "טעם מיוחד", ואין זו המסגרת הדיונית לביטול טענות אלו לגופו של עניין.

בנוסף נקבע כי אין להחיל את ההסדר הקבוע בתקנה 398א(א) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 (להלן: התקנות), הקובע כי מניין הימים להגשת הליך ערעורי על פסק דין שניתן במעמד צד אחד, חל מיום מתן ההחלטה בבקשת הביטול. זאת, בין היתר בשל כך שהבקשה לביטול פסק הדין שהוגשה הייתה בקשת סרק נטולת יסוד. מכל מקום, אף אם היה מקום להתחשב בכך שהוגשה בקשה לביטול פסק דין, היה על

המערערים להגיש את הערעור, או לכל הפחות את הבקשה להארכת מועד, בסמוך למתן החלטת בית המשפט המחוזי ביום 25.11.2018 אשר הבהיר כי אין עילה לביטול פסק הדין.

מכאן הערעור שלפני.

5. המערערים חזרו על טענותיהם בדבר קיומם של כשלים חמורים בייצוגם וכי הוטעו על ידי באי-כוחם בעבר, לרבות צירוף עורך דין לייצוגם ללא ידיעתם שוויתר בשמם ללא הסכמתם על קיום הליך הוכחות. לפיכך לא ניתן לקבוע כי הם היו מיוצגים לאורך כל ההליך. משגילו זאת, הוגשה על ידם בקשה לביטול פסק דין אשר האמינו בצדקתה, ובתום 10 ימים בלבד מיום דחיית בקשת רשות הערעור בעניין זה, הוגשה הבקשה להארכת מועד בענייננו. לטענתם, שגתה הרשמת בקביעתה כי הבקשות לביטול פסק דין הן בקשות סרק נטולות יסוד, ועל כן לשיטתם יש למנות את מניין הימים להגשת ערעור רק מיום מתן ההחלטה הסופית שניתנה בבקשה לביטול פסק דין.

זאת ועוד, אף אם שגו המערערים בכך שלא הגישו בקשה להארכת מועד במקביל להליכים בעניין ביטול פסק הדין, אין לשלול את זכותם לערער בשל טעות טכנית זו, טעות אשר מהווה "טעם מיוחד" להארכת מועד. גם ההטעיות והכשלים שעלו מהתנהלות באי-כוחם מהווים כשלעצמם "טעם מיוחד" המצדיק מתן הארכת המועד המבוקשת. לבסוף טענו המערערים כי הסיכויים בערעור טובים, שכן בית המשפט המחוזי כלל לא שמע את טענותיהם בסוגיות העובדתיות שבמרכז המחלוקת, בשל ייצוגם הבעייתי. בעניין זה נטען כי בנסיבות חריגות אלו ישנו סיכוי טוב שבקשותיהם לצירוף ראיות חדשות בערעור יתקבלו.

דיון והכרעה

6. דין הערעור להידחות. שיקול הדעת של רשם בית המשפט בעניינים כגון דא הינו רחב, וערכאת הערעור לא תתערב בו בנקל (ראו לאחרונה: בש"פ 7667/19 אלעברה נ' מדינת ישראל (18.11.2019)); בש"א 5060/19 עו"ד שכיב אבו רוקן נ' כיוף, פסקה 5 (25.7.2019); בש"א 3958/58 פלוני נ' המאגר הישראלי לביטוח רכב ("הפול") (27.5.2019)). לא מצאתי כי נפל פגם בהחלטת הרשמת המצדיק התערבות בהחלטתה.

7. כידוע, על המבקש הארכת מועד להגשת הליך לשכנע את בית המשפט כי קיים "טעם מיוחד" למתן ההארכה המבוקשת (תקנה 528 לתקנות; וראו לאחרונה: בש"א 7814/19 כהן נ' איי.די.איי. חברה לביטוח בע"מ (27.11.2019)). ככלל, טעות שבדין אינה

מהווה "טעם מיוחד" להארכת מועד, אלא אם מדובר בטעות סבירה, כאשר סבירות זו נמדדת לפי הקושי בהבנת הדין ובמאמצים הכנים שנעשו על ידי מבקש ההארכה להימנע מן הטעות (בש"מ 6229/11 דון יחיא נ' הועדה המקומית לתכנון ובניה, חיפה, פסקה 8 (10.1.2012)). עם זאת, עם השנים רוכך הכלל, ונקבע כי בנסיבות מסוימות בהן מדובר בטעות שאין מקורה ברשלנות, הזנחה או זלזול בבית המשפט יהיה מקום להכיר בטעות כ"טעם מיוחד". כמו כן יש לשקול את סיכויי ההליך לגביו מתבקשת הארכת המועד (רע"א 1273/15 מאירפלד השקעות וניהול בע"מ נ' סטרפלאסט תעשיות 1967 בע"מ, פסקה 17 (21.4.2015); בש"א 8010/14 פלג נ' פבריקנט את סלנט גרופ בע"מ, פסקה 4 (18.1.2015)).

8. בענייננו, לא עלה בידי המערערים להראות כי האיחור בהגשת הערעור התרחש עקב "טעות סבירה". בקשתם לביטול פסק דין הייתה לכל הפחות תמוהה, לאור העובדה שהוגשו בעניינם סיכומים, וכאמור בהחלטת הרשמת, היה עליהם להבין זאת לכל המאוחר בעת מתן החלטת בית המשפט המחוזי בעניין ביום 25.11.2018. המערערים אף לא טענו במסגרת הבקשה להארכת מועד לתחולתה של תקנה 398א(א) לתקנות, כך שעל פני הדברים לא נראה כי נמנעו מלהגיש את הערעור מתוך ידיעה כי שמורה להם זכות לעשות זאת לאחר מתן החלטה בבקשתם לביטול פסק הדין. אך אף אם היו עושים כן, לא היה לטענה מעין זו כל בסיס. כאמור, בית משפט זה במסגרת רע"א 8731/18 קבע כי אין תחולה במקרה זה לתקנה 201 לתקנות הדנה בביטול פסק דין שניתן במעמד צד אחד. ממילא אפוא, אין תחולה לתקנה 398א(א) הדנה במועד להגשת ערעור על החלטה שניתנה במעמד צד אחד לפי תקנה 201 כאמור.

9. אוסיף ואומר כי גם לולא החלטת בית משפט זה במסגרת רע"א 8731/18 צדקה הרשמת בקבעה שלא היה מקום להחיל בנסיבות העניין את תקנה 398א(א) לתקנות. התקנה האמורה קובעת כי כאשר מוגשת בקשה לביטול החלטה, מניין הימים להגשת ערעור (או בקשת רשות ערעור) על ההחלטה יימנה "מיום מתן ההחלטה בבקשת הביטול". תכליתה של תקנה זו היא קידום היעילות הדיונית באמצעות מיצוי האפשרות של ביטול החלטה שניתנה בערכאה הדיונית קודם לפנייה לערכאת הערעור (ראו: רע"א 2839/98 עבוד נ' מינהל מקרקעי ישראל (3.7.1998); רע"א 8768/13 גרמה נ' עוזיר (12.1.2014); רע"א 1162/14 דה קאלו גיל נ' סלע סלוצקי אריה מלאכי, פסקה י' (16.3.2014)). עם זאת, כלל זה יחול רק במקרים בהם הבקשה הוגשה על ידי בעל הדין בתום לב, כאשר היא איננה בקשת סרק ואין תכליתה להביא בעקיפין להארכת מועד להגשת ערעור (ראו החלטות הרשמים של בית משפט זה: ע"א 9119/01 המוסד לביטוח לאומי נ' יגאל טמיר, עו"ד, פסקה 7 (3.3.2002); בש"א 5028/04 מטטוף נ' בנק דיסקונט

למשכנתאות בע"מ, נט"מ (1) 91, 95 (2004); בש"א 9371/10 עזבון המנוח עומד סלאמה נ' משרד הביטחון, פסקאות 8-9 (23.2.2011); בש"א 3430/13 אלבוז נ' עו"ד אבירם מיטל, פסקה 7 (26.5.2013); ע"א 4924/16 פלוני נ' קופת חולים כללית שירותי בריאות, פסקה 6 (15.2.2017)). המערערים בענייננו היו מיוצגים לאורך כל ההליך, באי-כוחם ייצגו אותם בדיון שהתקיים ביום 4.12.2017 והגישו סיכומים מטעמם, וכפי שנקבע בבית המשפט המחוזי בהחלטתו מיום 29.7.2018 ובבית משפט זה ברע"א 8731/18, בנסיבות העניין, אין בטענותיהם כלפי באי כוחם כדי לבסס טענה כי פסק הדין שניתן בעניינם ניתן במעמד צד אחד.

10. לבסוף, גם אין בטענות המערערים בדבר כשלים לכאורה בייצוגם על ידי באי-כוחם בעבר, חמורים ככל שיהיו, כדי להוות "טעם מיוחד" להגשת הערעור על פסק הדין (השוו: בש"א 8688/11 בריסק נ' בן איון (20.3.2012)). כמו כן, מבלי לקבוע מסמרות, אף סיכויי ההליך אינם מן המשופרים, שכן עניינו ערעור על קביעות עובדתיות של הערכאה הדיונית שאין ערכאת הערעור נוהגת להתערב בהן.

הערעור נדחה אפוא.

ניתן היום, י' בכסלו התש"ף (8.12.2019).

שׁוֹפֵט